

Ngày 23 tháng 11 năm 2024

Ý KIẾN ĐÓNG GÓP CỦA LIÊN MINH DỮ LIỆU TOÀN CẦU VỀ DỰ THẢO LUẬT BẢO VỆ DỮ LIỆU CÁ NHÂN

Liên minh Dữ liệu toàn cầu (**GDA**) xin chân thành cảm ơn Bộ Công an (**Bộ CA**) đã tạo điều kiện cho chúng tôi đóng góp ý kiến đối với dự thảo Luật Bảo vệ dữ liệu cá nhân (**Luật BVDLCN**).

GDA là một liên minh đa ngành bao gồm các doanh nghiệp có trụ sở tại nhiều khu vực khác nhau trên thế giới, cùng cam kết thực hiện các tiêu chuẩn cao về quyền riêng tư và bảo mật dữ liệu. GDA ủng hộ các chính sách giúp tạo dựng niềm tin vào nền kinh tế kỹ thuật số mà không áp đặt những hạn chế bất hợp lý đối với dữ liệu xuyên biên giới hoặc các yêu cầu địa phương hóa dữ liệu – những điều có thể làm suy yếu bảo mật dữ liệu, an ninh mạng, đổi mới sáng tạo, phát triển kinh tế và thương mại quốc tế. Với trọng tâm về dữ liệu xuyên biên giới của GDA, chúng tôi xin đóng góp ý kiến cụ thể về các khía cạnh liên quan đến dữ liệu xuyên biên giới trong quá trình xây dựng Luật BVDLCN.

Bản góp ý gửi Bộ Công an đưa ra các khuyến nghị về những nội dung chính như sau:

- Định nghĩa các thuật ngữ chính
- Chuyển dữ liệu cá nhân xuyên biên giới

Chúng tôi hy vọng rằng những đề xuất này sẽ giúp Bộ Công an hoàn thiện dự thảo Luật BVDLCN.¹ Chúng tôi mong muốn được hỗ trợ Quý Bộ trong việc xây dựng một Luật BVDLCN toàn diện và vững mạnh, có khả năng tương tác với các thông lệ quốc tế tốt nhất, đặc biệt là trong lĩnh vực chuyển dữ liệu xuyên biên giới, thống nhất các quy định về bảo vệ dữ liệu của Việt Nam, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của cả các tổ chức và chủ thể dữ liệu, đồng thời hỗ trợ sự phát triển của một nền kinh tế số năng động và đổi mới.

Định Nghĩa của các Thuật Ngữ Chính

Việc áp dụng các nghĩa vụ pháp lý nghiêm ngặt đối với một phạm vi rộng các loại dữ liệu mà không xem xét đến bối cảnh và khả năng gây hại thực tế đối với người dùng sẽ cản trở đổi mới sáng tạo dựa trên dữ liệu tại Việt Nam và ảnh hưởng tiêu cực đến tăng trưởng kinh tế. Điều 2.1 định nghĩa dữ liệu cá nhân là thông tin [...] được gắn với một người cụ thể hoặc *giúp xác định* một người cụ thể. Chúng tôi khuyến nghị dự thảo Luật BVDLCN áp dụng khái niệm dữ liệu cá nhân dựa trên ngữ

¹ Vui lòng xem Dự thảo Luật Bảo vệ dữ liệu cá nhân, ngày 24 tháng 9 năm 2024, tại <https://chinhphu.vn/du-thao-vbqppl/du-thao-luat-bao-ve-du-lieu-ca-nhan-6957>.

cảnh, theo đó dữ liệu sẽ chỉ được coi là "dữ liệu cá nhân" khi nó đề cập đến một thể nhân đã được xác định hoặc có thể có thể xác định được. Điều này phù hợp với Quy định Chung về Bảo vệ Dữ liệu của Liên minh châu Âu (EU GDPR)² và các cơ chế bảo vệ dữ liệu toàn cầu khác.

Khuyến nghị: Việc sử dụng định nghĩa các thuật ngữ chính trong dự thảo Luật BVDLCN nên phù hợp với các định nghĩa được sử dụng bởi các tổ chức quốc tế như ASEAN với Khung ASEAN về Bảo vệ Dữ liệu Cá nhân³ và OECD với Nguyên tắc Quyền Riêng tư của OECD.⁴ Các thuật ngữ cũng cần phải tương thích với các định nghĩa ở các khu vực pháp lý quan trọng như Châu Âu, Nhật Bản và Singapore.

Chuyển Dữ Liệu Cá Nhân Xuyên Biên Giới

GDA hoàn toàn ủng hộ việc tạo điều kiện thuận lợi cho việc chuyển dữ liệu cá nhân xuyên biên giới. Dự thảo Luật BVDLCN nên tạo điều kiện và khuyến khích chuyển dữ liệu toàn cầu, làm nền tảng cho nền kinh tế toàn cầu. Các tổ chức chuyển dữ liệu trên toàn cầu cần thực hiện các quy trình để đảm bảo dữ liệu được chuyển ra nước ngoài tiếp tục được bảo vệ. Khi có sự khác biệt giữa các cơ chế bảo vệ dữ liệu, các chính phủ nên tạo ra các công cụ để thu hẹp những khác biệt đó theo cách vừa bảo vệ quyền riêng tư vừa tạo điều kiện thuận lợi cho việc chuyển dữ liệu toàn cầu. Các khuôn khổ bảo vệ dữ liệu không nên áp đặt các yêu cầu lưu trữ dữ liệu trong nước đối với cả khu vực công và tư, bởi vì các yêu cầu đó có thể cản trở nỗ lực thực hiện các biện pháp bảo mật hiệu quả, cản trở đổi mới sáng tạo trong kinh doanh và hạn chế các dịch vụ có sẵn cho người tiêu dùng.

Như đã nêu trong các góp ý trước đây, dự thảo Luật BVDLCN không nên chỉ dựa vào sự đồng ý như cơ sở pháp lý chính để cho phép chuyển dữ liệu cá nhân xuyên biên giới như Nghị định BVDLCN hiện hành. Ngoài sự đồng ý của chủ thể dữ liệu, dự thảo Luật BVDLCN còn yêu cầu phải có đánh giá tác động việc chuyển giao để báo cáo cho cơ quan chuyên trách và gửi các cập nhật, sửa đổi tương ứng cho mỗi lần chuyển giao dữ liệu quốc tế. Những quy định này tạo ra những rào cản đáng kể đối với việc chuyển dữ liệu xuyên biên giới.

Các hạn chế đối với chuyển dữ liệu xuyên biên giới có tác động tiêu cực đến nền kinh tế trong nước vì chúng cản trở các doanh nghiệp trong nước và các tổ chức khác được hưởng lợi đầy đủ từ công nghệ và dịch vụ tiên tiến có sẵn trên thị trường toàn cầu. Ví dụ, các hạn chế về chuyển dữ liệu xuyên biên giới có thể ngăn cản các công ty trong nước, bao gồm cả doanh nghiệp vừa và nhỏ và các tổ chức lớn hơn như bệnh viện, hãng hàng không và ngân hàng, sử dụng các giải pháp công nghệ thông tin và điện toán đám mây hàng đầu thế giới từ các nhà cung cấp dịch vụ bên ngoài Việt Nam. Những dịch vụ như vậy thường cung cấp khả năng bảo mật tốt nhất trong ngành nhờ khả năng xử lý dữ liệu bảo mật toàn cầu trong thời gian thực.

Các công ty trong nước phải tuân theo các hạn chế chuyển dữ liệu có thể gặp khó khăn trong việc tiếp cận các dịch vụ như vậy, làm giảm khả năng cạnh tranh của họ, đặc biệt là trên trường quốc tế và khiến họ đối mặt với nhiều rủi ro hơn về bảo mật dữ liệu và an ninh mạng. Các hạn chế đối với việc chuyển dữ liệu quốc tế cũng đòi hỏi nhiều nguồn lực để các cơ quan chính phủ quản lý. Các nghĩa vụ báo cáo đánh giá tác động bổ sung trong dự thảo Luật BVDLCN sẽ làm quá tải nguồn lực

² GDPR của EU, Điều 4(1)

³ Hội nghị Bộ trưởng Viễn thông và Công nghệ thông tin ASEAN (TELMIN), Khung Bảo vệ Dữ liệu Cá nhân, ngày 25 tháng 11 năm 2016 tại <https://asean.org/wp-content/uploads/2012/05/10-ASEAN-Framework-on-PDP.pdf>

⁴ Nguyên tắc Quyền riêng tư của OECD, ngày 11 tháng 7 năm 2013 tại https://www.oecd.org/sti/economy/oecd_privacy_framework.pdf.

của cả doanh nghiệp muốn tiến hành thương mại quốc tế và các cơ quan chuyên trách, mà không cải thiện hiệu quả trong việc bảo vệ thông tin cá nhân. Mặc dù chúng tôi ủng hộ các quy định bảo vệ quyền riêng tư và bảo mật, nhưng các hạn chế nặng nề của Dự thảo Luật BVDLCN đối với việc chuyển dữ liệu xuyên biên giới sẽ làm suy yếu khả năng bảo vệ dữ liệu và làm tăng nguy cơ dữ liệu đó có thể bị xâm phạm do việc giảm khả năng tiếp cận các sản phẩm và dịch vụ bảo vệ quyền riêng tư và bảo mật, đồng thời ảnh hưởng đến khả năng tham gia vào nền kinh tế toàn cầu của các chủ thể dữ liệu Việt Nam.

Cuối cùng, sự phụ thuộc quá mức vào sự đồng ý làm cơ sở chính cho tất cả quá trình xử lý dữ liệu tạo ra nguy cơ "quá tải sự đồng ý" đối với chủ thể dữ liệu, đồng thời cản trở bên kiểm soát theo đuổi các mục đích chính đáng như phòng chống gian lận hoặc nỗ lực bảo mật dữ liệu khi sự đồng ý của người dùng không phải là cơ sở pháp lý phù hợp hoặc hiệu quả nhất.

Khuyến nghị:

- Áp dụng phương pháp tiếp cận dựa trên trách nhiệm giải trình để hỗ trợ chuyển dữ liệu xuyên biên giới, theo đó tổ chức chuyển giao vẫn chịu trách nhiệm đảm bảo rằng tổ chức tiếp nhận bảo vệ dữ liệu cá nhân được chuyển giao theo các tiêu chuẩn tương đương với những tiêu chuẩn của pháp luật Việt Nam. Cụ thể, dự thảo Luật BVDLCN nên cho phép các công ty chuyển dữ liệu ra quốc tế trên cơ sở pháp lý không giới hạn ở sự đồng ý của chủ thể dữ liệu, chẳng hạn như lợi ích chính đáng để xử lý dữ liệu cá nhân.
- Công nhận các cơ chế có khả năng tương thích để chuyển dữ liệu cá nhân xuyên biên giới, chẳng hạn như hợp đồng, bao gồm các hợp đồng mẫu như Điều khoản Hợp đồng Mẫu ASEAN; các chương trình nội bộ nhóm như các quy tắc ràng buộc của doanh nghiệp; và các chứng nhận như hệ thống Quy tắc về Quyền Riêng tư Xuyên Biên giới Toàn cầu (Global Cross-Border Privacy Rules (CBPR)). Theo các cơ chế này, các tổ chức chuyển dữ liệu cá nhân không cần phải thực hiện đánh giá tác động chuyển dữ liệu cho mỗi lần chuyển giao.

Kết Luận

Một lần nữa, chúng tôi xin được khuyến nghị Việt Nam điều chỉnh định nghĩa của các thuật ngữ chính phù hợp với thông lệ quốc tế, áp dụng cách tiếp cận dựa trên trách nhiệm giải trình với các cơ chế khác nhau để hỗ trợ chuyển dữ liệu xuyên biên giới và tránh các yêu cầu báo cáo không cần thiết đối với các công ty liên quan đến chuyển dữ liệu xuyên biên giới. Chúng tôi trân trọng cơ hội chia sẻ những đóng góp trên đây và chúng tôi hy vọng rằng những đóng góp này sẽ hữu ích khi Việt Nam hoàn thiện dự thảo Luật BVDLCN. Xin vui lòng liên hệ với chúng tôi nếu có bất kỳ câu hỏi nào liên quan đến các ý kiến trong bản góp ý này.

Chúng tôi xin chân thành cảm ơn cơ hội được đóng góp ý kiến này.

Trân trọng,

Joseph P. Whitlock
Giám đốc Điều hành
Liên minh Dữ liệu Toàn cầu
josephhw@bsa.org